

Araguaia

amb el Bisbe Casaldàliga

Roger de Llúria 126, 3-1

08037 BARCELONA

Tel. 93 317 61 77

Fax 93 412 53 84

correu electrònic: araguaia@pangea.org

www.araguaia.pangea.org

CARTA 89 – JUNY 2018

ELS DESAFIaments DE LA IGUALTAT DE GÈNERE A LA SOCIETAT I A LA RELIGIÓ

Enguany, la programació de l'associació Araguaia ha estat atrevida. Ha aconseguit fer memòria celebrativa de tres esdeveniments importants per a la vida socioekklesial (1) de base de l'Amèrica Llatina i també de Catalunya: celebrar els 30 anys de trobades, els 90 anys de vida del bisbe Pere Casaldàliga i la seva presència solidària i profètica al llarg de 50 anys vivint a Brasil. La memòria celebrativa d'aquests senyals de vida fan un pont solidari entre el Nord i el Sud global i es va desenvolupar amb una temàtica encara desafiant en ple segle XXI: **la igualtat de gènere.**

Va ser una setmana intensa i gratificant en la qual vaig tenir la gran alegria de participar, celebrar i compartir reflexions i experiències amb persones de diferents grups com Justícia i Pau i representants de l'Agenda Llatinoamericana, a més a més de l'Associació Araguaia que va organitzar la setmana. Les trobades van ser a Tarragona, Manresa, Balsareny (on es va celebrar la trobada anyal de l'Associació Araguaia) i, finalment, Girona.

Aquestes trobades van renovar la meua esperança en percebre en les persones amb qui vaig conèixer el compromís amb la Justícia social, la solidaritat i la igualtat.

A continuació faig un breu resum de les

experiències reflexionades i compartides al llarg de la setmana.

IGUALTAT DE GÈNERE EN RECERCA DE TRANSFORMACIÓ

La igualtat de gènere està guanyant força en el debat públic a Amèrica Llatina. Gairebé 23 milions de dones han entrat al mercat de treball els darrers 10 anys, han assolit un espai més gran a la societat i han estat més protegides per les lleis. Mentrestant un 50% de les feines que fan encara són precàries. El 25% de les llatinoamericanes de menys de 20 anys ja són mares i la violència masculista està incrustada a la societat.

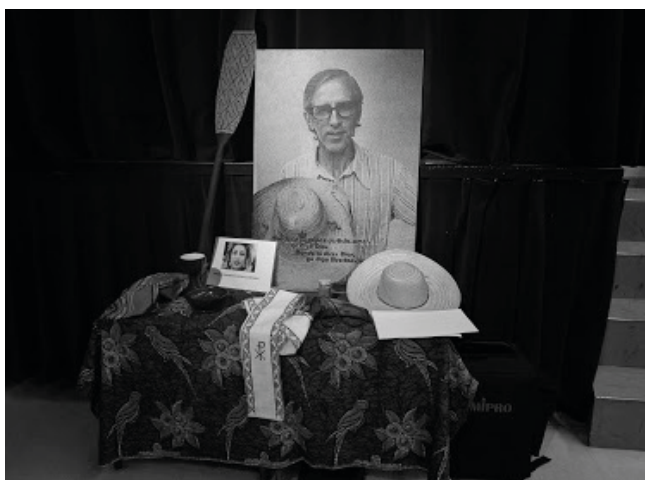
Els avenços, lents i heterogenis, han tingut resultats diferents a cada país. Manca, sobretot, crear millors condicions per tal que puguin exercir els drets conquerits segons revela l'estudi Global Gender Gap Report 2017. (2)

La qüestió de la igualtat de gènere és un tema estimat tant pels moviments feministes com per les teologies feministes. Reflexionar, debatre, sobre la qüestió de la igualtat de gènere és fonamental en els nostres dies, principalment perquè encara no és una realitat en les nostres societats ni en les nostres esglésies. La desigualtat de gènere és un problema que afecta les dones de tot el món, principalment a aquelles que viuen a la part inferior de la

Amèrica - Carisma - Esperança - Pobres - Negres - Indis - Terra - Fidelitat - Regne - Pasqua

Drets Humans - Poble de Déu - Tercer Món - Ecologia - Ecumenisme

piràmide social, les dones pobres, dones de pell negra, dones indígenes, dones lesbianes... Les religions també reproduïxen la piràmide social i en elles també trobem les dones a la base de la piràmide religiosa, per això és important comprendre la desigualtat religiosa de manera cultural i religiosa.

Com ja hem vist la desigualtat no afecta totes les dones de la mateixa manera, per això és fonamental comprendre la complexitat de les diverses variables que operen en la vida de les dones i aquestes estructuren les desigualtats de manera sistèmica. El gènere no és més que una faceta de la nostra identitat i està interrelacionat amb la classe social, l'ètnia, la sexualitat, el grau d'instrucció, la religió i d'altres facetes que fan a cada dona ésser diferent.

Aquestes variables tenen múltiples cares i es multipliquen en la vida de les dones d'acord amb la seva localització social. Una dona blanca de classe mitjana pateix la desigualtat de gènere de manera diferent que una dona negra i pobre. Una dona heterosexual pot patir discriminació per ser dona, però una dona lesbiana pateix doblement la discriminació: per ser dona i per la seva orientació sexual. Una dona negra, pobre i que pertany a una religió de matriu africana pateix encara una discriminació multiplicada pel

gènere, la classe, el color de la pell i la religió. "Al Brasil un home negre guanya el 40% més que una dona negra. Si comparem amb una dona blanca la diferència és encara més gran: la dona blanca pot arribar a guanyar el 70% més que la dona negra. (3)

Més enllà de les desigualtats associades als papers atribuïts al gènere masculí i al femení, el gènere és una qüestió de relació de poder que pot ser de relacions igualitàries o de dominació.

Vivim en un sistema capitalista, que no fa referència al manteniment de les relacions desiguals de poder. Aquest sistema no produeix només les estructures de dominació: precisa d'altres estructures com el colonialisme, el racisme, el sexisme, la heteronormativitat per a crear dicotomies que generen persones que valen més i persones que valen menys segons el seu gènere, raça, classe social o sexualitat. Percebre com es multipliquen aquestes variables en la vida de les persones és fonamental tant per a comprendre-les com per a enfrontar-les en el procés de violació dels drets de les dones, tant en l'espai domèstic com en el públic.

Cal ressaltar aquí que el gènere, la sexualitat, la classe social, l'ètnia, són circumstàncies que ens fan diferents, però no fan unes persones més o menys importants que altres com bé va destacar la teòloga nord-americana Mary Hunt.

Malgrat tota la lluita dels moviments de dones i feministes per a conquerir una major equitat de gènere en el món, encara persisteix la desigualtat i ha arribat a provocar índex alarmants de femicidis. "Segons la OMS, en un estudi divulgat el 2013, més del 35% de les dones del món han patit violència física i/o

sexual en els cercles familiars o violència sexual fora d'aquests cercles.

En acabar la jornada, el dia 9 d'abril, quan era a Girona, vaig rebre la notícia que una dona havia estat assassinada aquella matinada. Es deia Patrícia, boliviana, de 40 anys, assassinada per la seva parella, a la localitat de Blanes, en presència dels seus tres fills. El diari Levante afirma que "aquesta és la vuitena víctima mortal per violència masclista a Espanya, en el que va d'any segons les dades del Ministeri de Sanidad, Asuntos Sociales e Igualdad."

Segons el mapa de la Delegació del govern per a la violència de gènere (5) des de gener, i fins al 10 de novembre de 2017, 44 dones van ser assassinades a Espanya a mans de les seves parelles o exparelles. De les 44 tan sols 9 havien denunciat l'agressor i, com a mínim en 28 casos hi havia convivència amb l'assassí. Aquest tipus d'assassinat es diu feminicidi, és a dir, mort violenta de dones per raó de gènere, és a dir són mortes tan sols pel fet de ser dones.

A l'Amèrica Llatina la realitat és alarmant malgrat l'aprovació de lleis dures i de l'organització de les dones que rebutgen finalment la violència contra les dones. Per una banda la legislació ha avançat, però per una altra, les condicions de fet no avancen respecte de la violència de gènere, fenomen encara molt present a l'Amèrica Llatina que és la part del món on hi ha més violència contra les dones, fora d'un

context de guerra, segons afirma l'ONU Dones. Com podrien, doncs, gaudir les dones de la llibertat que prediquen les lleis?

A l'informe sobre Igualtat de Gènere de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, que va fer les Nacions Unides, trobem el tema de la desigualtat en el context de la violència de gènere que inclou la violència sexual i el feminicidi. En aquest informe l'Amèrica Llatina apareix com una de les regions més violentes del món. Dels 5 països més perillosos per a les dones, 4 són en aquesta regió, i és El Salvador el país amb una taxa d'homicidis de dones més elevada del planeta.

Un estudi global col·loca Brasil en el tercer lloc del rànquing de països en què les dones tenen més por a lluitar en favor de la igualtat i la llibertat malgrat el compromís dels moviments feministes i de les innombrables organitzacions existents per la lluita en pro dels drets humans de les dones. L'Índia lidera la llista amb un 54% i Turquia és la segona amb un 47% en què les dones tenen por del que els pugui passar. El 41% de les brasileres té por de lluitar pels seus drets, el consolidat general és menor: el 26% de les dones tenen por d'expressar-se i de defensar la igualtat de drets.

LA QÜESTIÓ DE LA IGUALTAT DE GÈNERE EN L'AGENDA RELIGIOSA BRASILEIRA

En els darrers anys s'ha parlat molt d'una suposada onada conservadora religiosa que s'estén per l'Amèrica Llatina i en certa manera per tot el món. En aquest sentit el sociòleg Boaventura de Sousa Santos té raó quan ens alerta de les ambigüitats de la religió: "Per bé o per mal la religió mai ha abandonat el domini públic". (6) Al comentari de la teòloga Elisabeth Schüssler Fiorenza:

"La religió pot fomentar el fonamentalisme o l'exclusivisme i l'explotació d'una monocultura global totalitària, o pot defensar valors i visions espirituals democràtiques radicals que celebren la diversitat, la multiplicitat, la tolerància, la igualtat, la justícia i el benestar per a totes les persones". (7) En altres paraules, tota religió està carregada d'ambigüitats que, per una banda ajuden a superar dificultats, congreguen persones, transmeten valors ètics, ajuden a crear llaços de solidaritat i enforteixen l'esperança necessària perquè les persones superin les adversitats, però per una altra, moltes vegades són responsables de limitar les llibertats especialment en el que es refereix a la qüestió d'igualtat de gènere.

Podem dir que el conservadorisme religiós no és privilegi de cap religió, al Brasil aquesta onada conservadora prové del cristianisme, però aquest conservadorisme extrapola els púlpits de les esglésies i s'estén a la vida política brasilera amb l'objectiu de formar una "ciutadania religiosa" fent servir el concepte creat pel sociòleg argentí Juan Marco Vaggione. La "ciutadania religiosa" obliga al respecte a un procés de reconfiguració de la ciutadania determinada per la vessant religiosa. Aquests grups defensen un ordre moral universal en nom de Déu, i legitimat per textos bíblics interpretats literalment.

Aquestes ambigüitats són palpables en el nostre context socioreligiós en el qual, d'una banda presenciem un creixent reconeixement de la legitimitat dels drets humans de les dones, així com algunes accions dels Estats per a garantir aquests drets i d'altra, constatem que els drets i la dignitat de les dones són amenaçats pel creixement, en aquests darrers deu anys, de grups religiosos conservadors que pretenen imposar les seves "veritats absolutes", posant en risc la vida i la seguretat principalment de les dones de la comunitat de persones LGTBI.

Més enllà del control del cos de les persones -principalment dones- els conservadorismes religiosos imposen normes morals rígides que van contra l'autonomia, els valors democràtics, l'autoestima, la justícia, la llibertat de tria, i el pluralisme religiós. En aquest sentit aquests grups religiosos emergeixen com un dels principals desafiaments polítics en la lluita pels drets de les dones ja que entorpeixen els processos d'organització col·lectiva per la justícia econòmica i els drets humans de les dones que són amenaçades per la normativa

establerta per la moralitat religiosa i les seves normes i doctrines. Les més afectades per tot això són les dones pobres i amb fills i filles al seu càrrec.

Com ja hem afirmat les diferents maneres de dominació es tornen cada vegada més sofisticades i molt més complexes del que és el gènere en les nostres societats i això ens desafia a pensar globalment sobre la desigualtat de gènere, però a actuar localment. Com a exemple tenim la marxa de les dones el 8 de març d'enguany que va ser una actuació global, però els moviments de dones i feministes de cada país es van organitzar localment per protestar pels drets de les dones, per més equitat de drets i oportunitats.

Gènere té a veure amb les polítiques públiques, i vinculat amb l'economia en diverses perspectives, per això no és possible parlar de gènere sense parlar de qüestions religioses i polítiques.

Gènere té a veure amb les relacions i no només amb els papers o rols que desenvolupem i aquestes relacions envolten totes les àrees de la nostra vida, la social, la política, l'econòmica, la religiosa, entre d'altres

Davant d'aquesta crua realitat que encara està tan present a les nostres societats crec que iniciatives com aquesta de l'Associació Araguaia i de l'Agenda Llatinoamericana s'han d'enfortir per reafirmar-nos en la construcció d'una societat i una església en la qual, la igualtat de gènere i l'equitat de drets sigui de fet una realitat, és fonamental ampliar el debat en espais democràtics com els viscuts al llarg d'aquesta setmana.

Isabel Félix

[1] Faig servir el terme ekklesial amb la grafia del terme grec ekklesia que significa "assemblea de ciutadans plens" per a reforçar la idea i la pràctica de les Comunitats Eclesials de Base d' Amèrica Llatina, em la que totes les persones són reconegudes com a subjectes humans i eclesials amb els mateixos drets i la mateixa dignitat. Una proposta alternativa a l'església institucional, en la qual la manera de relacionar-se que predomina és la jeràrquica entre clergat i laïcat.

[2] <https://g1.globo.com/economia/noticia/brasil-cai-para-a-90-posicao-em-ranking-de-igualdade-entre-homens-e-mulheres.ghtml>

[3] Cf. <https://www.geledes.org.br/ser-negra-e-mulher-discriminacao-dupla-no-brasil/>

[4] <https://jornal.usp.br/ciencias/ciencias-humanas/violencia-contra-mulher-ainda-se-origina-na-desigualdade-de-genero/>

[5] https://politica.elpais.com/politica/2017/07/24/actualidad/1500887648_549205.html

[6] Boaventura de Sousa Santos. *Se Deus fosse um ativista dos Direitos Humanos*. São Paulo: Cortez, 2013, p. 46.

[7] Schüssler, Elisabeth Fiorenza. *The Power of the Word. Scripture and the Rhetoric of Empire*. Minneapolis: Fortress Press, 2007, p.36.

LA DIMENSIÓ FEMENINA EN L'ESPIRITUALITAT DEL BISBE PERE CASALDÀLIGA

No fem exactament un resum del col.loqui, sinó que aportem alguns dels extractes del llibre “Meditacions vora l’Araguaia” de Joan Soler (Ed Claret. Barcelona 2017. Pp. 79-82 i 88-89. passim), en relació amb la dimensió (també) femenina de l’espiritualitat del bisbe Pere i del seu valor en el context eclesial i social que estem vivint.

Ens resulta cada vegada més evident – i aquest és un canvi de paradigma de conseqüències que encara ens són imprevisibles per a les tradicions religioses per a les societats i per a la Terra – que una Divinitat despullada de la seva dimensió femenina és una Divinitat falsejada, castrada, frustrada i inutilitzada - per això mateix pot haver interessat tant el mantenir i enfortir una divinitat masculinitzada i patriarcal – d’aspectes essencials tant de la seva actuació divina com d’aquelles i aquells que som imatge seva.

I. Perquè Jesús de Natzaret, essent manifestació-encarnació de la Divinitat, vivia, com a persona predominantment masculina, una molt rica dimensió femenina en el seu ser i actuar al mateix temps que experimentava la

dimensió femenina de la Divinitat, i accentuava en la seva vida – cosa que després fou majoritàriament ignorada pels seus deixebles i pels mateixos evangelis – la importància i la necessitat d’aquesta dimensió femenina i de les dones com a principals “aportadores” d’aquesta dimensió i experiència de la Divinitat i de la Vida personal i comunitària. No dubtem que aquesta fou una de les raons de la seva crítica radical a una tradició i una presència religiosa amb un altíssim voltatge masculí-masclista-patriarcal, lligada amb tota una cultura i una organització social animades per una visió-experiència monolítica i per això idolàtrica d’un déu masculí-patriarca-poderós i per tant sovint venjatiu, d’acord amb les pròpies coordenades excloents de la dimensió femenina.

II. Perquè possiblement, si atenem el sentit bíblic de “Ruah” (Esperit-“Espírita”: gènere femení) l’experiència de l’“Esperit-Espírita” feta per tantes dones i homes “de Déu”, és una experiència d’un altíssim voltatge femení i feminitzador de la persona i de la comunitat: i això cal dir-ho de Jesús de Natzaret, de la Comunitat pre-pasqual de dones i homes seguidors de Jesús, de Pere Casaldàliga o de l’església de Sao Félix. Potser convé recordar allò que diu Lluís Duch a propòsit de la “masculinització occidental-eclesiàstica de la paraula humana”:

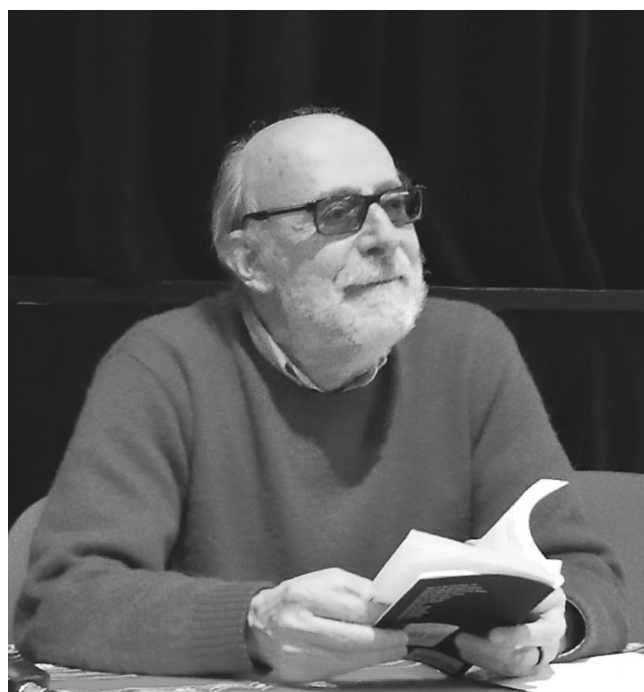
“No hi ha cap dubte que ha estat en l’àmbit religiós on la nefasta “masculinització” de la paraula ha tingut – i encara té – una presència més activa i unes conseqüències més desestructuradores i més decebedores no sols per a les dones sinó, per paradoxal

que això pugui semblar, per al conjunt de la població. (...) La polaritat creadora dels sexes que hauria de manifestar-se amb força en tots els àmbits de l'existència humana a través del polifonisme comunicatiu de la paraula humana, ha estat no sols destruïda sinó demonitzada i bandejada del discurs "religiosament correcte". (...) Tampoc no hauria de sorprendre'ns la desafecció generalitzada de les dones respecte als sistemes religiosos vigents en els països occidentals. Segurament que l'aguda crisi global que experimentem en l'actualitat és la conseqüència de la deserció en massa de les dones d'un cos eclesial gairebé sempre marcat per una profunda misogínia i una malaltissa obsessió antifemenina." (Cfr. Lluís Duch. **Religió i Comunicació**. Fragmenta Editorial. Barcelona 2010).

III. Perquè és bo per a la "causa" i per a col·laborar en els processos de transformació en relació amb les estructures mentals, polític-econòmiques i religioses que han mantingut i continuen mantenint la dona durant segles en situacions de minoria d'edat, de dependència, de lectura negativa del propi ser-dona, de no-participació en els àmbits de poder polític, econòmic, religiós, social... Ja és hora que reconeguem els pecats i injustícies històriques comeses des de les esglésies i en connivència amb altres poders; exigim a les comunitats cristianes i religioses en general els canvis ideològics, estructurals i pràctics que calen per anar conformant una pràctica i uns camins d'espiritualitat en els quals la veu, la presència i la responsabilitats de les dones siguin valorats i compartits justament i agraïdament.

Per això, i just en aquest moment de les esglésies, de les religions, de les societats i de la Terra, crec que és important – si no

imprescindible – per a totes i per a tot, re-descobrir i rescatar aquesta dimensió del nostre ser, del ser de la realitat i del ser de la Divinitat. I una vegada més i també, potser, inevitablement – potser precisament per la profunditat i l'"originalitat" de la seva experiència espiritual, per la seva transparència, la seva innocència i la seva santedat-divinització, En Pere és una de les persones que coneixem i tenim a prop que ens aporta a nosaltres, a les esglésies i a les societats una dosi molt forta de "presència-actitud-acció" femenines, potser malgrat ell i de forma no-conscient en alguns aspectes i de forma ben conscient en l'exercici del servei i de l'organització comunitària, de lluita social i celebrativa.

Més concretament al seu propi bisbat. Com subratlla Ibone Guevara al llibre dedicat en motiu dels 80 anys "Pedro Casaldàliga. Homenaje de amigos" : "(Pedro) reconoció la participación política, social y eclesial de las mujeres, y con ello no reforzó la equiparación de poder y de liderazgo con identidad pública masculina. Al contrario, en la Prelatura de São Félix do Araguaia muchas mujeres tomaron la delantera

en las diferentes actividades sociales, pastorales y administrativas. Las mujeres irrumpieron con igualdad o casi igualdad con los Hombres en la mayoría de los Trabajos y, sobre todo, en la afirmación de los derechos humanos en sus diferentes manifestaciones. Siempre tuvieron apoyo, respeto, incentivo y reconocimiento. (...) En esa línea de alianzas y compromisos, Pedro fue igualmente uno de los pocos obispos que invitaran a mujeres para predicar retiros y cursos para todos y no se espantó con las críticas de los poderes jerárquicos a los intentos de las mujeres para repensar la tradición de Jesús y de María, e intentar hablar de Dios desde otros lugares, otros cuerpos, otros modos y otras experiencias. Se hizo hermano intentando oír con atención a las Hermanas... No abandonó la hermandad, no las criticó, no las minusvaloró, no usó de su autoridad para reprimirlas... (Cfr. Ibonne Guevara. Pedro Casaldàliga. Homenaje de Amigos. Ed Nueva Utopía. Madrid 2008. p.92-94)

En interioritzar aquests “nos” de Ibonne Guevara hom no pot menys que pensar en quants abusos de poder en institucions eclesiàstiques i civils, de part d’homes prepotents en nom de les autoritats que siguin, que “han abandonat la fraternitat, les han criticades, les han minusvalorades, han utilitzat llur autoritat per a reprimir-les. Així el veu Ibonne Guevara: ”: Un “company de camí de les dones “convertit” a les seves causes, capacitats i possibilitats d’assumir responsabilitats re-creadores tant en tots els àmbits i responsabilitats eclesials com en tots els altres àmbits...

Algú es pot preguntar per què, en subratllar una espiritualitat com la del bisbe Pere amb una profunda dimensió femenina, ens posem en tot un seguit de pràctiques tant estructurals-

organitzatives, denunciadores-profètiques, com en “petites pràctiques” del dia a dia. Cal que tinguem clar que una espiritualitat, la que sigui, o es viu en totes les dimensions i pràctiques del dia a dia o bé no és: pot ser una teoria, unes idees, unes estructures... però no és l’espiritualitat que informa i dona alè a la vida de cada dia, la nodreix i se’n nodreix. Volem en aquest apartat subratllar bàsicament dos aspectes: d’una banda la tendresa d’En Pere, com una actitud – un dels aspectes que potser manca al bisbe Pere, quan en fem “un heroi” i no un profeta-germà a l’estil de Jesús – essencial en tot el seu fer diari, eclesial, social, poètic i profètic. I l’altre aspecte: el seu “tenir cura” de tot i de tots amb el seu treball i la seva atenció de cada dia.

Ara podríem desplegar aquesta dimensió espiritual i de la pràctica diària del bisbe Pere amb molts detalls. Però ens semblen suficients les paraules plenes de fina saviesa i reconeixement envers el bisbe Pere, de part d’Ibonne Guevara que va viure també, en moments no fàcils, aquesta acollida alliberadora.

Ens acontentem, doncs, amb els fragments aportats del llibre “Meditacions vora l’Araguaia”, a què vam fer referència en el col·loqui de la tarda de la Trobada de Balsareny, que vam tenir la sort de poder compartir amb tantes aportacions de Isabel Aparecida Félix, desgranant tot un seguit de fets concrets del bisbe Pere que no tenen cabuda en els estrets marges d’aquest resum per a la Carta, i ens remetem, sempre, als seus escrits, a les seves confidències, a les seves cartes, al seu diari...

Joan Soler

‘MARIELLE PRESENTE, AGORA E SEMPRE’

La vida de Marielle Franco és un motiu més per no defallir en les seves lluites, que són les nostres

No la coneixia. Ni sabia quin era el seu nom, ni el seu color de pell, ni l'abast del seu somriure. No em calia. Les bales que la setmana passada van travessar la vida de Marielle Franco em van travessar el cor. No a mi sola. Ens van esclatar per dins a milers de ciutadans de tot el món.

“Surto d'aquí amb el cos, amb el cor i amb la ment enfortits per les nostres batalles”. Així va acabar la regidora Marielle Franco el seu darrer acte públic. Poc després, els carrers de Rio de Janeiro van assistir a un nou assassinat. La regidora i el seu xofer van ser abatuts a trets.

La Marielle, de 38 anys, era una sociòloga sortida de les favelas de Maré, unes de les més violentes de la ciutat carioca. Seguint els patrons escandalosament repetits, va ser mare adolescent, però va trencar els estereotips acabant els estudis i convertint-se en una activista feminista i una de les regidores més votades en les eleccions del 2016. Que fos negra i lesbiana no hauria de ser destacable. Però ho és. Perquè ser dona, negra i lesbiana pesa prou en qualsevol societat per no comptar amb les mateixes oportunitats. La Marielle era

el que era sense amagar-se'n i reivindicant-ne totes i cadascuna de les parts. La Marielle era una dona valenta en un món hostil. Un referent en vida que no pot caure en l'oblit de la mort. Jo he sentit el cos, el cor i la ment abatuts quan he sabut com es guanyen les batalles. Però després m'he aixecat i he pensat que la seva vida és un motiu més per no defallir en les seves lluites, que són les nostres. Per això ens han fet tant mal amb aquests trets. I per això hem de resistir sempre.

Combatre el racisme, l'homofòbia, la desigualtat de gènere i la violència a les favelas de Rio és combatre els mals del món en un sol espai. Quan l'any 2003 vaig viatjar al Brasil i vaig tenir la sort de poder entrevistar molts activistes arran de la primera victòria electoral de Lula, em vaig adonar de com eren d'inabastables els seus propòsits. El continent brasiler és tan fascinant com desolador. No hi ha una sola Marielle al país. Hi ha moltes dones disposades a revertir el seu propi destí per crear-ne un de millor per als seus conciutadans. Dones i homes obstinats a desafiar la mort i el despropòsit amb el convenciment de l'existència d'una altra realitat, que existeix i no és paral·lela. Aquest Brasil de la gent que es fa estimar amb un “ Tudo bem, tudo joia” és el mateix Brasil que m'ha causat més perplexitat de totes les societats que conec. La vida que no val res i que és pura vida. La vida a pes. Les favelas són barris on viu la gent treballadora. Les persones que et serveixen una caipirinha a Copacabana. Són pobres però no són criminals. Encara que el crim i les bales perdudes al Brasil siguin una llei escrita amb sang a totes les famílies. Qui retroalimenta aquestes morts? Marielle Franco estava en contra de les intervencions de

l'exèrcit a les faveles perquè, lluny d'apaivagar la violència, en generen de nova. Aquesta era una de les seves causes. Defensar els drets humans violats permanentment per les forces de seguretat. Explicar com les forces de seguretat exerceixen la força però no la seguretat. Explicar el que passa en molts llocs del món a partir del teu món.

Matar la persona que defensa els drets de les

persones és matar les persones. Per això amb la Marielle hem mort totes una mica. Perquè ens han tocat les seves bales. Però la intenció dels assassins de raons sempre és la mateixa. Eliminar-nos a totes amb un sol cartutx. L'esperança és continuar mirant les dones com la Marielle i acompanyar-les sempre. Més enllà de la mort. Perquè sempre hi són.

NATZA FARRÉ Periodista 21/03/2018 18:49

LA SITUACIÓ DE BRASIL

Són moltes les notícies que rebem sobre la preocupant situació socio-política que està vivint Brasil i per això, es fa difícil poder escollir un article vigent de l'actualitat. Publiquem la nota redactada per la Prelazia de Sao Fèlix que tot i que no és molt recent, ens pot servir per contextualitzar la situació.

NOTA DE LA PRELATURA DE SAO FÈLIX DO ARAGUAIA SOBRE L'ORDRE DE PRESÓ CONTRA L'EXPRESIDENT LUÍS INACIO LULA DA SILVA.

La Prelatura de Sao Félix do Araguaia amb el seu bisbe Dom Adriano Ciocca Vasino, el bisbe emèrit Pere Casaldàliga i agents de pastoral (laics i laïques, religiosos i religioses), ens unim mitjançant aquesta nota, als clamors en defensa de la Democràcia, per la superació de les desigualtats.

En la seva caminada profètica en la lluita per la justícia, senyal del Regne de Déu, juntament amb els actors socials del nostre territori, sobre tot els pobles originaris, Indígenes, Quilomboles, Posseiros, Retireiros, Agricultors Familiars que animen el somni de la convivència i permanència en la sagrada Mare Terra, manifestem la nostra indignació davant de l'actual moment històric, amb la fragilització de les conquestes i els drets socials en el camp i la ciutat.

Des de 2013, constatem la persecució virulenta als governs populars (Lula i Dilma), als militants i a tots els que busquen construir una societat

justa i digna per tots a Brasil i Amèrica Llatina en oposició a la dictadura del capital internacional. Prova d'això és la recent presó del Pare Amaro de la Prelatura de Xingú, PA i l'execució sumària de la regidora Marielle Franco, a Rio do Janeiro. La culminació d'aquests procés de violència per part dels mitjans de comunicació, parlamentaris i poder judicial brasiler és el decret de presó del President Lula.

En aquests temps temerosos, en que els servidors del sistema neoliberal busquen espantar el poble mitjançant la pedagogia de la POR, recordem les paraules del Papa Francesc: "Aquesta economia mata!"

Seguidores i seguidors del Ressuscitat, continuarem lluitant animats per la utopia del REGNE i motivats per les paraules de Pere Casaldàliga: "Les nostres causes valen més que les nostres vides".

Com a Prelatura de Sao Fèlix do Araguaia reafirmem amb el Papa Francesc: "No deixin que ens robin l'ESPERANÇA"

a Sao Fèlix do Araguaia, 07 de Abril de 2018